

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju Grudziądza i Powiatu Grudziądzkiego

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W polityce rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, definiowanej przez „Strategię Przyspieszenia 2030+”, Grudziądz jest postrzegany jako „ośrodek regionalny”.

Ta kategoria miast, nazywanych „miastami średnimi” (którą tworzą Włocławek, Grudziądz i Inowrocław), ma za zadanie uzupełnianie ośrodków wojewódzkich w zakresie stymulowania rozwoju województwa.

Miasta średnie powinny kształtować ponadlokalny rynek pracy oraz pełnić funkcję centrów aktywności społecznej i gospodarczej, a stan ich rozwoju bezpośrednio wpływa na mniejsze ośrodki miejskie oraz obszary wiejskie, połączone z nimi funkcjonalnie.

Obszar ich oddziaływania powinien wynosić co najmniej 20-30 km i obejmować kilka powiatów.

Zadaniem miast średnich jest świadczenie usług biznesowych, administracyjnych, kulturalnych, nauki, wiedzy i ochrony zdrowia na poziomie regionalnym (niektórych – nawet na poziomie krajowym).

Powiat Grudziądzki jest natomiast postrzegany jako część Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Grudziądza.

Miejskie obszary funkcjonalne – to obszary największych miast i otaczających je obszarów podmiejskich, silnie z nimi związanymi pod względem pełnionych funkcji oraz silnie powiązanych przestrzennie. Na bazie MOF-ów zawiązuje się partnerstwa służące realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

Polityka rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych ma na celu przede wszystkim ich wzajemne integrowanie, podział prowadzonych funkcji i unikanie konfliktów na styku dużego miasta i terenów o niższej intensywności urbanizacji.

W województwie kujawsko-pomorskim miejskie obszary funkcjonalne wyznaczono wokół pięciu największych miast.

Miasto Grudziądz oraz Powiat Grudziądzki liczą łącznie **prawie 130 tys. mieszkańców**, to jest 6,5% ludności województwa

Polityka wspierania rozwoju Grudziądza i Powiatu Grudziądzkiego w ramach działań Samorządu Województwa ma na celu przede wszystkim osiągnięcie przez Grudziądz tak założonej pozycji w systemie społeczno-gospodarczym województwa – a więc kreowanie miasta o regionalnym potencjale oddziaływania.

Dlatego też w polityce rozwoju tak wiele uwagi poświęcono zagadnieniom:

- Kształtowania nowoczesnego, funkcjonalnego i ekologicznego systemu komunikacyjnego na terenie Grudziądza
- Wzmacniania potencjału gospodarczego Grudziądza
- Poprawy dostępności Bydgoszczy i Torunia z Grudziądza i Powiatu
- Poprawy wyposażenia Grudziądza w infrastrukturę społeczną rangi ponadlokalnej/regionalnej
- Poprawy potencjału społeczno-gospodarczego oraz inwestycjom środowiskowym na terenie Powiatu Grudziądzkiego

Większość wsparcia kierowanego do Miasta i Powiatu w ostatnich latach dotyczyło wskazanych powyżej obszarów

Samorząd Województwa w największym stopniu może stymulować rozwój regionu za pomocą Funduszy Europejskich pochodzących z Polityki Spójności – rozdysponowywanych przede wszystkim za pomocą regionalnego programu operacyjnego.

Grudziądz i Powiat Grudziądzki były beneficjentami dotychczasowych Regionalnych Programów Operacyjnych dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego i będą objęte działaniami w ramach uruchamianego programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027

Podkreślić jednak należy, że część zadań realizowanych na terenie Miasta i Powiatu była, jest i będzie finansowanych również ze środków Budżetu Województwa

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 na terenie Miasta Grudziądz realizowano 124 projekty, które zyskały dofinansowanie o wartości 343,7 mln zł

Z tej kwoty ponad 233 mln dotyczyło projektów samorządowych, ponad 88 mln – projektów przedsiębiorców, ponad 11 mln - projektów fundacji, stowarzyszeń, izb i organizacji.

Na terenie powiatu grudziądzkiego realizowano 139 projektów, które zyskały dofinansowanie o wartości 115,6 mln zł

Z tej kwoty ponad 77 mln dotyczyło projektów samorządowych, ponad 23 mln – projektów przedsiębiorców, ponad 10 mln - projektów fundacji, stowarzyszeń, izb i organizacji.

Razem w ramach RPO 2014-2022 do końca roku 2022, w Grudziądzu i powiecie realizowano 263 projekty o wartości dofinansowania ponad 459 mln zł

W ujęciu dziedzinowym, największe dofinansowanie zyskały projekty dotyczące:

w Mieście Grudziądz

Transportu zbiorowego

– wartość dofinansowania **129,4 mln zł**

Wsparcia przedsiębiorczości

– wartość dofinansowania **41,5 mln zł**

Dziedzictwa kultury

– wartość dofinansowania **27,2 mln zł**

Zdrowia

– wartość dofinansowania **25,2 mln zł**

Aktywizacji zawodowej

– wartość dofinansowania **22,0 mln zł**

Integracji społecznej

– wartość dofinansowania **18,1 mln zł**

w Powiecie Grudziądzkim

Aktywizacji zawodowej

– wartość dofinansowania **23,0 mln zł**

Środowiska

– wartość dofinansowania **17,7 mln zł**

Integracji społecznej

– wartość dofinansowania **13,7 mln zł**

Termomodernizacji i mikroinstalacji prosumenckich

– wartość dofinansowania **9,8 mln zł**

Dziedzictwa kultury

– wartość dofinansowania **9,2 mln zł**

Wybrane projekty – o największej wartości - realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa

Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Grudziądzu

Dofinansowanie: 95,7 mln zł

Budowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego wraz z zakupem taboru autobusowego w Grudziądzu

Dofinansowanie: 29,4 mln zł

Przeciwdziałanie powstawaniu zakażeń wewnątrzszpitalnych - Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr. Wł. Biegańskiego w Grudziądzu

Dofinansowanie: 20,8 mln zł

Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Grudziądzu i powiecie grudziądzkim (edycje I-V)

Dofinansowanie: 15,1 mln zł

Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Grudziądzu

Dofinansowanie: 13,5 mln zł

Wybrane projekty – o największej wartości - realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa

Trzy projekty „turystyczne” nad jeziorami Rudnickim Wielkim i Tarpno – w Grudziądzu i Białym Borze

Dofinansowanie: 13,2 mln zł

Przebudowa ul. Chełmińskiej w Grudziądzu

Dofinansowanie: 9,1 mln zł

Dostosowanie grudziądzkich spichlerzy do pełnienia funkcji na rzecz kultury

Dofinansowanie: 9,0 mln zł

Adaptacja pomieszczeń zabytkowego spichlerza w Grudziądzu na cele społeczne

Dofinansowanie: 8,5 mln zł

Wybrane projekty – o największej wartości - realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa

Modernizacja Centrum Kultury Teatr w Grudziądzu

Dofinansowanie: 7,2 mln zł

Doposażenie szpitali związane z COVID-19 – Szpital w Grudziądzu i Szpital w Łasinie

Dofinansowanie: łącznie 6,8 mln zł

Modernizacja instalacji w Zakładzie Gospodarki Odpadami w Zakurzewie gm. Grudziądz

Dofinansowanie: 6,8 mln zł

Budowa budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Świeciu nad Osą

Dofinansowanie: 4,2 mln zł

Warto zauważyć, że relatywnie duża liczba projektów dotyczyła efektywności energetycznej

Obejmowały one przede wszystkim termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej – łącznie kilkudziesięciu obiektów, w każdej gmin

Łączne dofinansowanie działań w zakresie termomodernizacji - około 17

Wsparcie rozwoju Miasta i Powiatu ma miejsce nie tylko poprzez działania lokowane bezpośrednio na ich terenie

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Projekt Rewitalizacja linii kolejowej nr 207 Toruń Wschodni – Malbork na odcinku Toruń Wschodni – Grudziądz

Łączna wartość dwóch etapów inwestycji współfinansowanej z RPO WKP 2007-13 i RPO WKP 2014-2020 wyniosła **prawie 285 mln zł**

Efektom jest:

- **modernizacja wszystkich przystanków** kolejowych na trasie
- **skrócenie czasu przejazdu z 88 do 61 minut**
- **poprawa bezpieczeństwa** na przejazdach i wokół linii

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Grudziądz Mniszek przed i po modernizacji

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Grudziądz jest jednym z największych beneficjentów zakupu nowoczesnego taboru kolejowego do obsługi linii niezelektryfikowanych Jest największym miastem obsługiwany przez niezelektryfikowane linie kolejowe

Województwo przeznaczyło na ten cel prawie **86 mln zł**. Zakupiono 13 autobusów szynowych i 5 wagonów doczepnych. Tabor w całości dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, posiada klimatyzację i miejsca do przewozu rowerów

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Tabor obsługujący połączenia do Grudziądza – przed i po inwestycji Województwa

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Sukcesywnie wzrasta liczba połączeń w regionalnym transporcie publicznym

Porównanie liczby par połączeń kolejowych w dni robocze

	2013	2023
Grudziądz – Bydgoszcz przez Laskowice	0	6
Grudziądz - Toruń	7	13
Grudziądz – Brodnica	4	7
Grudziądz – Laskowice Pomorskie	6	12

W przewozach kolejowych obowiązuje „Taryfa Kujawsko-Pomorska”:

- Koszt przejazdu Toruń Miasto – Grudziądz – 14,50 zł
  - Koszt przejazdu Bydgoszcz Główna – Grudziądz – 17,60 zł
- (bilet jednorazowy, bez zniżek)

Od 2021 r. uruchomiono 6 par połączeń autobusowych w dni robocze w relacji Grudziądz – Stolno – Chełmno. Łączny koszt od początku prowadzenia tej relacji wyniósł 1,1 mln zł

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Inwestycje drogowe Województwa

2021-2022 przebudowa drogi wojewódzkiej nr 538, dwa etapy prac, łącznie 4,5 km – koszt 6,1 mln zł z Budżetu Województwa

2013 i 2021 budowa drogi rowerowej wzdłuż DW 533, dwa etapy prac, łącznie 4 km, koszt ponad 2,3 mln zł, w tym 1,5 mln z Budżetu Województwa

Przebudowa skarpy w Maruszy dla poprawy bezpieczeństwa na DW 534

2011 Otwarcie Oddziału Terenowego WORD w Grudziądzu
Koszt realizacji (budowa obiektu) – 14,7 mln zł
(oddział zatrudnia 21 osób)

We wrześniu 2018 r. uruchomiono miasteczko ruchu drogowego.
Koszt budowy wyniósł 1,3 mln zł. Dotąd przeszkolono ponad 8,6 tys. dzie

Dzięki działaniom Samorządu Województwa nastąpiła znacząca poprawa dostępności komunikacyjnej Grudziądza

Planowane inwestycje drogowe Województwa w najbliższych latach

- Budowa obwodnicy Radzyna Chełmińskiego w ciągu DW nr 534
- Przebudowa skrzyżowania na DW nr 538 w miejscowości Słup z drogą powiatową (1384)
- Przebudowa skrzyżowania DW nr 533 i 538 na rondo w Grucie
- Przebudowa odcinka DW nr 538 Goczałki – granica województwa

Plany Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego

W planach inwestycyjnych do 2025 r. przewiduje się modernizację parku samochodów ciężarowych do przeprowadzenia egzaminów na kat. C, C+E, ciągnika rolniczego na kategorię T oraz motorowerów na kategorię AM

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Od 2016 roku Gmina Miasto Grudziądz uczestniczy w realizacji projektu RPO WKP 2014-2020, którego liderem jest Województwo Kujawsko-Pomorskie pod nazwą „**Invest in Bit CITY 2. Promocja potencjału gospodarczego oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej miast prezydenckich województwa kujawsko-pomorskiego**”

W ramach projektu Gmina Miasto Grudziądz otrzymała dofinansowanie w wysokości 1,02 mln zł. Korzyści z udziału w projekcie:

- udział jako wystawca w kilku edycjach najbardziej prestiżowych targów nieruchomości inwestycyjnych w Europie - Expo Real oraz Transport Logistic w Monachium
- udział jako wystawca w kilku edycjach imprez targowych w kraju
- przygotowanie filmu promującego tereny inwestycyjne
- ogólnopolska kampania w prasie branżowej
- ogólnopolska kampania reklamowa w stacjach telewizyjnych
- inne działania promocyjne i finansowanie wynagrodzenia zaangażowanych pracowników Urzędu Miasta

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

W latach 2020 – 2022 Gmina Miasto Grudziądz wzięła udział w projekcie Urzędu Marszałkowskiego, którego celem było wdrożenie ujednoliconych standardów obsługi inwestora – zapewnienie opieki przed- i poinwestycyjnej.

Inicjatywa była finansowana ze środków Urzędu Marszałkowskiego.

W ramach projektu Gmina Miasto Grudziądz otrzymała sprzęt audiowizualny, przygotowany został folder terenów inwestycyjnych, ujednolicono i zmodernizowano stronę internetową dedykowaną obsłudze inwestycyjnej. Pracownicy Punktu Obsługi Inwestora przeszli cykl szkoleń podnoszących kompetencje w tym zakresie.

**W 2019 roku w Grudziądzu otworzyła nowy zakład produkcyjny
norweska firma Kitron**

**Wartość inwestycji szacowano na 65 mln zł. Deklarowano docelową
liczbę pracowników równą 400 osób**

**W pozyskanie inwestycji zaangażowane było Kujawsko-Pomorskie
Centrum Obsługi Inwestorów i Eksportu, działające w ramach Urzędu
Marszałkowskiego**

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wsparcie realizowane przez Spółki Województwa

Pożyczki udzielane przedsiębiorcom przez **Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.**

Przedsiębiorcy z Grudziądza - **78** pożyczek, na kwotę **23,2 mln zł**

Przedsiębiorcy z powiatu grudziądzkiego - **23** pożyczki, na kwotę **7,5 mln zł**

Są to preferencyjne pożyczki dla przedsiębiorców z przeznaczeniem na:

zakup nieruchomości,

- inwestycje w maszyny i urządzenia,
- utrzymanie płynności w okresie pandemii COVID-19,
- wydatki obrotowe,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W latach 2009-2016 Województwo przeznaczyło środki na poręczanie kredytów udzielanych przez **Grudziądzkie Poręczenia Kredytowe** – poręczono **302 kredyty**, wartość poręczeń to **ponad 42,5 mln zł**

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądzka i powiatu grudziądzkiego

Wsparcie realizowane przez Spółki Województwa

Pożyczki udzielane przedsiębiorcom przez **Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy sp. z o.o.**

(łącznie dane dla Miasta i Powiatu)

Instrumenty finansowe	Kwota wypłaconej pożyczki /grantu	Liczba podmiotów otrzymujących wsparcie
Pożyczki inwestycyjne	19,9 mln	85
Pożyczki inwestycyjno - obrotowe	1,8 mln	8
Pożyczki płynnościowe	4,3 mln	16
Granty na kapitał obrotowy dla MŚP	2,0 mln	70
Łączna wartość wsparcia	28,0 mln	179

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wsparcie realizowane przez Spółki Województwa

Poręczenia udzielane przedsiębiorcom przez **Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o.**

Przedsiębiorcy z Grudziądza:

- Pożyczki/kredyty - **157**, o wartości **13,2 mln zł**
- Wadia - **25** pożyczki, na kwotę **0,3 mln zł**

Przedsiębiorcy z powiatu grudziądzkiego:

- Pożyczki/kredyty - **23**, o wartości **1,4 mln zł**
- Wadia - **brak**

Poręczenia zostały udzielone ze środków własnych KPFPK Sp. z o.o.

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wsparcie realizowane przez Spółki Województwa

Działania szkoleniowe związane z poprawą kwalifikacji zawodowych realizowane przez **Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.** w ramach projektów:

- Kurs na edukację. Rozwój Kompetencji i Kwalifikacji Zawodowych osób dorosłych z województwa kujawsko-pomorskiego
- Certyfikowane Szkolenia Komputerowe dla osób dorosłych z województwa kujawsko-pomorskiego

W okresie 2018-2022 – ze szkoleń skorzystało ok. 250 mieszkańców Grudziądza

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wsparcie realizowane przez Spółki Województwa

Usługi rozwojowe dla przedsiębiorców z sektora MŚP, realizowane przez **Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.** w ramach projektu:

- Regionalny Fundusz Szkoleniowy – usługi rozwojowe dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego i ich pracowników

W okresie 2017-2022 – ze szkoleń skorzystały 162 firmy z Grudziądza

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Podkreślić więc należy konsekwentne działania Samorządu Województwa mające na celu zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta

Przeznaczono znaczące środki oraz przeprowadzono bardzo dużo działań na rzecz aktywizacji zawodowej, promocji terenów inwestycyjnych, pozyskiwania inwestorów, poprawy kwalifikacji kadr

Jest to zgodne z przyjętym założeniem strategicznym, że Grudziądz powinien pełnić rolę lidera rozwoju gospodarczego dla północnej części województwa

Wsparcie ze strony Samorządu Województwa z pewnością przyczyniło się do poprawy wielu podstawowych wskaźników ekonomicznych

Ludność w wieku produkcyjnym

61 460

52 040

2013

2021

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

6174

6536

2013

2021

Podmioty w systemie REGON

8069

8746

2013

2021

Wskaźnik przedsiębiorczości
(REGON/1000 mk)

83

97

2013

2021

Produkcja sprzedana przemysłu (mln zł)

1 739,2

4 214,6

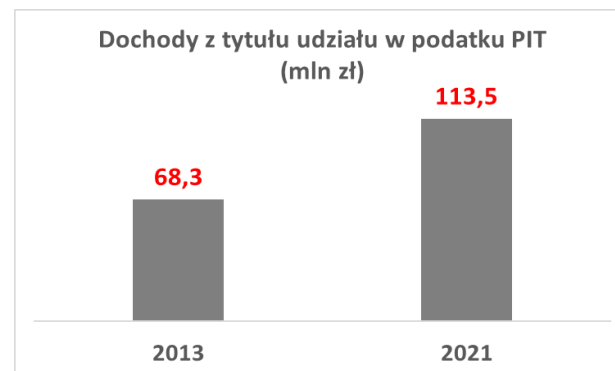
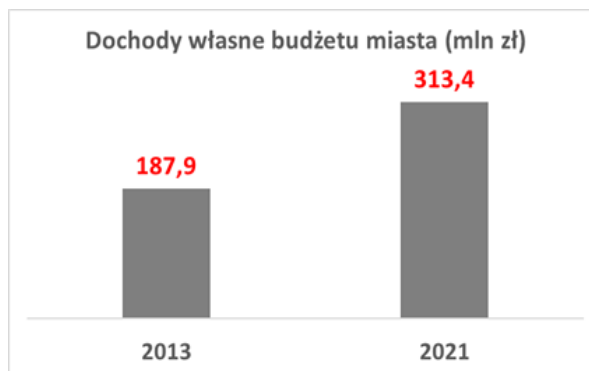
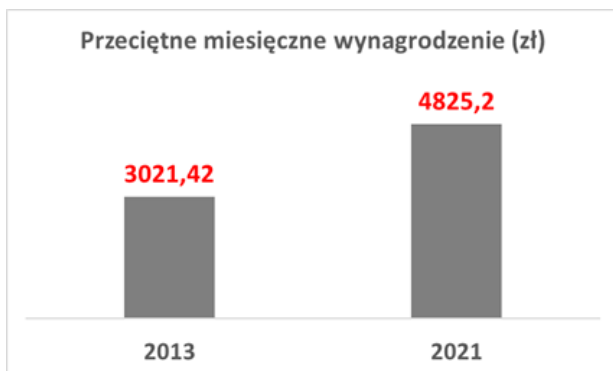
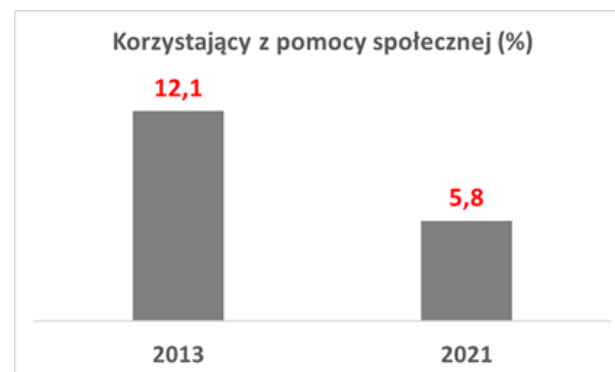
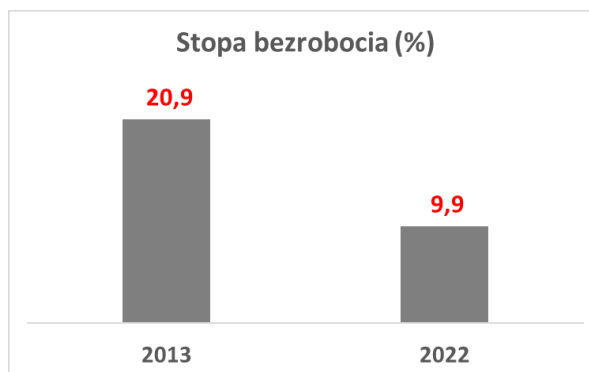
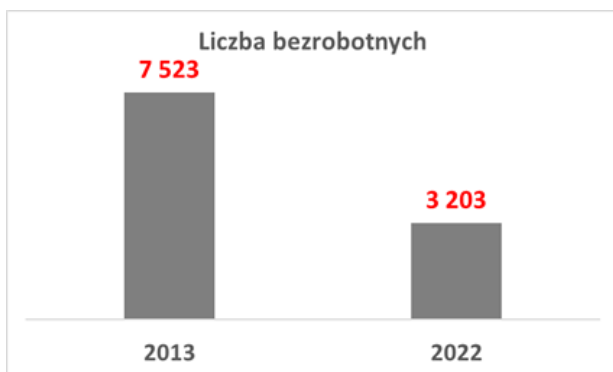

2013

2021

Pomimo znacznego zmniejszenia się liczby ludności w wieku produkcyjnym w Grudziądzu – poprawiły się wskaźniki świadczące o aktywności gospodarczej

Rozwój gospodarczy Grudziądza przyczynił się do poprawy wskaźników społecznych

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Stypendia dla zdolnych uczniów

Od roku 2017 w ciągu 6 naborów, stypendia uzyskało **130 uczniów** ze szkół ponadpodstawowych w Grudziądzu. Łącznie na stypendia przeznaczono **366 tys. zł**

Liczba stypendystów:

Zespół Szkół Technicznych im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich	69
Branżowa Szkoła I Stopnia Rzemiosła i Przedsiębiorczości	41
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Marii Skłodowskiej-Curie	14
Zespół Szkół Rolniczych im. Władysława Grabskiego	3
Zespół Szkół Budowlanych i Plastycznych im. Mikołaja Kopernika	2
Zespół Szkół Ekonomicznych	1

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Powiat Grudziądzki

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

- **18,7 km** przebudowanych lub wybudowanych dróg lokalnych (**7,7 mln zł** z EFRROW)
- **10,4 km** sieci wodociągowej, **17,4 km** sieci kanalizacyjnej, **106** przydomowych oczyszczalni (**6,2 mln zł** z EFRROW)
- **2** wybudowane, **1** wyposażona świetlice wiejskie, **1** odnowione centrum miejscowości (**1,8 mln zł** z EFRROW)

Leader

- **7** nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Prymus Pomorza i Kujaw oraz Humaności na start!

Od roku 2016 w ciągu 7 naborów, stypendia uzyskało **258 uczniów** z Grudziądza i Powiatu - na stypendia przeznaczono **718,5 tys. zł**

Projekt „Region Nauk Ścisłych II”

W projekcie uczestniczy Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Łasinie (liceum i technikum) – łącznie 155 uczniów.

Projekt polega na organizacji warsztatów, obozów naukowych, wyjazdów edukacyjnych dla kół naukowych, warsztatów językowych i warsztatów z przedsiębiorczości

W ramach projektu zakupiono sprzęt wartości ponad 78 tys. zł

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Wsparcie aktywności sportowej, rekreacji i turystyki

Samorząd Województwa wspiera wydarzenia realizowane przez:

- Miejski Ośrodek Rekreacji i Wypoczynku - Informację Turystyczną w Grudziądzu
- Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi
- Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu

poprzez dotacje, promocję oraz w ramach akcji „Eskapada. Poznaj swój region z przewodnikiem”

Miasto Grudziądz jest członkiem Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej

Grudziądz leży na Szlaku Kopernikowskim

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Wsparcie aktywności sportowej, rekreacji i turystyki

Dwa szczególnie ważne aspekty aktywności sportowej są specyficzne dla Grudziądza:

- **Dziedzictwo Bronisława Malinowskiego** (rok upamiętniający, wsparcie dla corocznych Biegów Pamięci Bronka Malinowskiego)
- **Potencjał kolarski** - Stal Grudziądz od 2014 roku jest operatorem programu „Kujawsko-Pomorskie Szkołki Kolarskie”, Grudziądz umieszczony na Wiślanej Trasie Rowerowej, w 2023 akcja „Kujawsko-Pomorskie na rowery” zostanie zainaugurowana w Grudziądzu

Rok Bronisława Malinowskiego 2021 – wsparcie działań sportowych, inwestycyjnych i kulturalnych na łączną kwotę 200 tys. zł

(m.in. – dofinansowanie muralu; filmu dokumentalnego, wystawy stałej w muzeum, organizacja biegu sztafetowego z Bydgoszczy i Torunia do Grudziądza)

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Wsparcie aktywności sportowej, rekreacji i turystyki

- **ALKS Stal Grudziądz** to największy beneficjent dotacji na szkolenie sportowe – w ciągu ostatnich 10 lat ok. 50 tys. zł rocznie (kolarstwo); stypendia sportowe dla ok. 70 zawodników

Samorząd Województwa zrealizował obiekty sportowe w:

- **Grudziądz** – 6 obiektów Orlik, hala sportowa przy Zesp. Szkół Ogólnokształc. Nr 1
- **Łasin** – Orlik
- **Gruta** – Orlik, hala sportowa przy Zespole Szkół
- **Radzyń Chełmiński** – Orlik
- **Świecie nas Osą** – Orlik
- **Linowo** – Orlik
- **Rogóżno** – Hala sportowa przy Szkole
- **Ruda** – hala sportowa
- **Mokre** – hala sportowa
- **Szembruczek** – boisko wielofunkcyjne
- Ponadto 7 inwestycji w ramach „Kujawsko-Pomorskiej Małej Infrastruktury Sportowej”

Łączne zaangażowanie środków przez Samorząd Województwa – prawie 11 mln zł

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Ochrona zabytków

Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyznaje dotacje na przeprowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych w obiektach zabytkowych.

Od roku 2009 na terenie Miasta i Powiatu przyznano łącznie prawie **100 dotacji** o wartości ponad **5 mln zł** (w tym **ponad 1 mln** ze środków budżetu Województwa)

Przykładowi beneficjenci pomocy na ochronę/renowację zabytków:

Grudziądz:

- Zgromadzenie Księży Marianów
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa
- Biblioteka Miejska im. Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu
- Gmina - Miasto Grudziądz
- Zakład Karny Nr 1 w Grudziądzu
- Osoba prywatna (kamienica na ul. Legionów)

Powiat Grudziądzki:

- Parafie: w Radzynie Chełmińskim, w Okoninie, w Rywałdzie, w Łasinie, w Szembruku, w Świętem, w Dąbrówce Królewskiej,
- Zakon Braci Mniejszych Kapucynów

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Aktywność kulturalna

Województwo Kujawsko-Pomorskie od lat wspiera Centrum Kultury Teatr w Grudziądzu i dofinansowuje wydarzenie pn. **Grudziądzka Wiosna Teatralna**

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Finansowanie niezwykle kosztownych usług związanych z cyfryzacją

**Cyfryzacja zasobów geodezyjnych, tworzenie geoportali,
pozyskanie aktualnych ortofotomap**

- Powiat Grudziądzki – wsparcie w wysokości 2,4 mln zł

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Szeroki zakres bardzo licznych projektów, niewielkich pod względem finansowym, ale bardzo istotnych społecznie

- Programy profilaktyki zdrowotnej, badań przesiewowych, wykrywania zakażeń i wczesnego wykrywania nowotworów (w ciągu kilku lat – kilka tysięcy osób korzystających na terenie Miasta i Powiatu)
- Wsparcie instytucji pozarządowych
- Opieka nad osobami przewlekle chorymi
- Integracja społeczna seniorów
- Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej
- **Teleopieka – na terenie Miasta Grudziądz funkcjonuje 60 bransoletek, w 3 gminach Powiatu – 21 bransoletek. Łącznie zanotowano 400 alarmów wywołanych przez użytkowników i 290 alarmów upadkowych. Dzięki alarmom 24 razy wzywano służby ratunkowe.**

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Modernizacja zagrody wiejskiej w Dusocinie na potrzeby ośrodka edukacji ekologicznej na terenie Parku Krajobrazowego „Góry Łosiowe” wraz z czynną ochroną przyrody na obszarze Natura 2000

Projekt polega na adaptacji dworku w Dusocinie, miejscu urodzenia Ludwika Rydygiera, jednego z ojców współczesnej chirurgii.

W budynku znajdą miejsce ośrodek edukacji ekologicznej i izba pamięci tego wybitnego lekarza i naukowca, a wokół domu powstanie sad z gatunkami drzew sprzed stu lat.

Częścią projektu jest także czynna ochrona występującego na tym terenie kumaka nizinnego, płaza zagrożonego wyginięciem, oraz salwinii pływającej - paproci wodnej, jedynej w Polsce rosnącej w stanie dzikim.

Wartość projektu – **4,8 mln zł**

Przykładowe działania prowadzone w innych obszarach

Budowa magazynu żywności w Grudziądzu

Na terenie Miasta przystąpiono do realizacji nowego magazynu żywności. Projekt jest bezpośrednio powiązany z wojną w Ukrainie i wsparciem żywnościowym uchodźców.

Budowa magazynu zwiększy ilość żywności, która może być pozyskiwana/przechowywana/dystrybuowana oraz zminimalizuje straty wynikające z nieodpowiednich warunków jej przechowywania.

Beneficjentem jest CARITAS

Wielkość dofinansowania – **4,75 mln zł**

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

W perspektywie finansowej 2021-2027 kontynuowane będą działania mające na celu kształtowanie Grudziądza jako ośrodka regionalnego – poprzez wzmacnianie potencjału Miasta

Zakłada się wsparcie w kilku kluczowych obszarach – ale w porównaniu z kończącą się perspektywą 2021-2027 jeszcze większy nacisk zostanie położony na działania w sferze społecznej, o zasięgu oddziaływania nawet kilku powiatów

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego o znaczeniu regionalnym – **Młyn Energii**

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+: „104. Młyn Energii w Grudziądzu”

Marszałkowska jednostka o charakterze kulturalno-edukacyjnym. Wejdzie w skład instytucji kultury pod nazwą Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji i Innowacji w Toruniu.

- w 2020 roku – wykonano inwentaryzację, dokumentację i przeprowadzono remont dachu (ochrona obiektu przed zawaleniem)
- w 2021/2022 - opracowano koncepcję architektoniczną oraz dokumentację projektowo-kosztorysową, pozyskano decyzję pozwolenia na budowę
- w 2023 – planowane rozpoczęcie prac budowlano-konserwatorskich

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego o znaczeniu regionalnym – **Młyn Energii**

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+: „104. Młyn Energii w Grudziądzu”

Marszałkowska jednostka o charakterze kulturalno-edukacyjnym. Wejdzie w skład instytucji kultury pod nazwą Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji i Innowacji w Toruniu.

- w 2020 roku – wykonano inwentaryzację, dokumentację i przeprowadzono remont dachu (ochrona obiektu przed zawaleniem)
- w 2021/2022 - opracowano koncepcję architektoniczną oraz dokumentację projektowo-kosztorysową, pozyskano decyzję pozwolenia na budowę
- w 2023 – planowane rozpoczęcie prac budowlano-konserwatorskich

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego o znaczeniu regionalnym – **Młyn Energii**

Wartość projektu: **53,2 mln zł**, w tym **8,0 mln zł** wkład własny
Województwa

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego o znaczeniu regionalnym – **Młyn Energii**

Harmonogram działań związanych z planowaną modernizacją budynku Młyna Górnego w Grudziądzu.

L.p.	Rodzaj prac	Termin realizacji/Kto realizuje
1	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla Młyna Górnego w Grudziądzu	12.2022 /Departament Edukacji
2	Otrzymanie prawomocnej decyzji pozwolenia na przebudowę, rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania Młyna Górnego na funkcje kulturalno-edukacyjne - 16.12.2022r.	
3	Złożenie wniosku aplikacyjnego na przebudowę, rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania Młyna Górnego w Grudziądzu na funkcje kulturalno-edukacyjne w ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 - tryb pozakonkursowy	II kwartał 2023/Departament Edukacji
4	Ogłoszenie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane	II kwartał 2023/Departament Edukacji
5	Zlecenie nadzoru inwestorskiego/konserwatorskiego	II kwartał 2023/Departament Edukacji
6	Rozstrzygnięcie przetargu na roboty budowlane	III kwartał 2023/Departament Edukacji
7	Rozstrzygnięcie przetargów na wyposażenie specjalistyczne laboratoriów oraz pozostałe (meble, komputery).	I kwartał 2024/Departament Edukacji
8	Zakończenie robót budowlanych	I kwartał 2025/Departament Edukacji
9	Końcowe odbiory i zgoda na użytkowanie	I kwartał 2025/Departament Edukacji
10	Uroczyste otwarcie Młyna Energii	I kwartał 2025 Instytucja KPCEiI

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego o znaczeniu regionalnym – **Regionalny Specjalistyczny Szpital im. W.Biegańskiego**

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+: „203. Włączenie Regionalnego Specjalistycznego Szpitala im. W. Biegańskiego w Grudziądzu do sieci regionalnych szpitali wielospecjalistycznych zarządzanych przez województwo”

Konieczność zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dla mieszkańców północnej części Województwa poprzez działania organizacyjne w Szpitalu w Grudziądzu

W ostatnich latach Szpital w Grudziądzu był beneficjentem projektów Samorządu Województwa na kwotę ok. 38 mln zł

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego

o znaczeniu regionalnym – Powołanie Publicznej Uczelni

Zawodowej w Grudziądzu

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+: „102. Powołanie Publicznej Uczelni Zawodowej w Grudziądzu”

Adaptacja czterokondygnacyjnej zabytkowej kamienicy wraz z funkcjonalnie powiązаныmi oficynami położonej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 17 w Grudziądzu (budynku po Oficerskiej Szkole Lotniczej z okresu II RP) na cele Publicznej Uczelni Zawodowej w Grudziądzu.

Beneficjentem będą Wojskowe Zakłady Uzbrojenia S.A.

Wartość projektu: 3,26 mln zł, kwota dofinansowania: 2,77 mln zł

Uwaga - dopiero po formalnym powołaniu uczelni w Grudziądzu będzie możliwe ubieganie się o środki UE w ramach programu regionalnego FEdKP 2021-2027

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju społecznego

o znaczeniu regionalnym – **Grudziądz jako centrum sportów rowerowych**

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+: „423. Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej”

Projekt kluczowy Strategii Przyspieszenia 2030+ przewiduje dwa zadania:

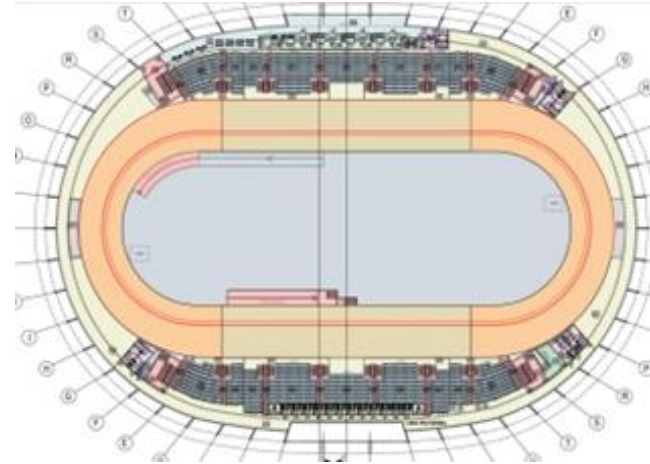
- budowa obiektu wielofunkcyjnego z torem kolarskim w Grudziądzu (Centrum Aktywności Gospodarczej i Sportowej)
- budowa Centrum Sportów Rowerowych w miejscowości Nowa Wieś, w gminie Grudziądz

Mają to być obiekty zaliczane do kategorii kilku inwestycji strategicznych w zakresie bazy sportowej - służące rozwojowi sportu profesjonalnego (w tym sportu młodzieżowego), w dyscyplinach w których sportowcy z Kujaw i Pomorza odnoszą największe sukcesy

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Projekt Centrum Aktywności Gospodarczej i Sportowej

Inwestycja zrealizowana na terenie o pow. 5 ha, łącząca cechy **wielofunkcyjnego obiektu sportowego** (kolarstwo torowe, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, tenis, gimnastyka artystyczna – umożliwiającą organizację zawodów międzynarodowych) oraz **możliwość realizacji wydarzeń wystawienniczych i ekspozycji targowych, imprez estradowych, koncertów i projekcji filmowych, konferencji**. Częścią obiektu będą: hotel i parking

Szacowany prawdopodobny koszt – ok. 200 mln zł

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Zwiększenie roli Grudziądza jako ośrodka rozwoju gospodarczego

o znaczeniu regionalnym

Kontynuacja działań mających na celu zwiększenie potencjału i innowacyjności podmiotów gospodarczych z terenu Miasta i Powiatu.

W szczególności:

- wsparcie finansowe MŚP
- doradztwo dla przedsiębiorców
- wzmocnianie IOB do pełnienia funkcji probiznesowych
- tworzenie przestrzeni dla rozwoju gospodarczego
- aktywizacja zawodowa i zwiększanie poziomu kwalifikacji zawodowych
- promocja gospodarcza
- wsparcie w pozyskiwaniu inwestorów

Celem tych działań będzie: zwiększanie konkurencyjności MŚP, zwiększanie innowacyjności gospodarki, rozwój kooperacji pomiędzy podmiotami, tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy – zwłaszcza dla ludności młodej

Poprawa dostępności Grudziądza – „**Most Północny**”

Samorząd Województwa popierać będzie starania władz Grudziądza o realizację mostu drogowo-kolejowego przez Wisłę, a jeśli zajdzie potrzeba – deklaruje gotowość przejęcia, w związku z realizacją mostu, fragmentu obecnej drogi krajowej nr 16 do zasobu dróg wojewódzkich.

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Poprawa dostępności Grudziądza – Elektryfikacja linii kolejowej Grudziądz – Laskowice Pomorskie

Samorząd Województwa zabiegać będzie o doprowadzenie do elektryfikacji odcinka linii kolejowej Grudziądz – Laskowice Pomorskie dla uruchomienia bezpośrednich połączeń Grudziądz – Bydgoszcz realizowanych za pomocą taboru elektrycznego

Poprawa dostępności Grudziądza – Koleje Dużych Prędkości w Grudziądzu

Samorząd Województwa bardzo negatywnie ocenia obecnie proponowany przebieg Kolei Dużych Prędkości na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego i będzie zabiegać o jego zmianę – ale nie będzie proponować ani akceptować wariantów, które wykluczałyby z ich przebiegu miasto Grudziądz

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

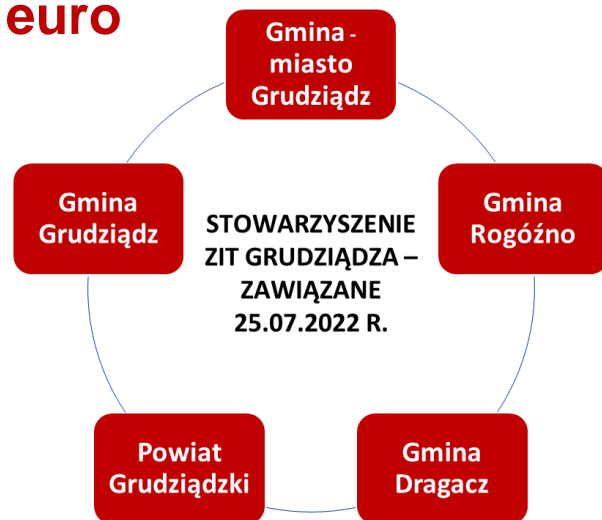
Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Integracja funkcjonalna Miejskiego Obszaru

Funkcjonalnego Grudziądza – **Polityka Terytorialna w perspektywie 2021-2027**

Finansowanie działań określonych w strategiach terytorialnych dla:

- Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Grudziądza – **alokacja 24,8 mln euro**
- Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Grudziądza – **alokacja 5,2 mln euro**

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Na Politykę Terytorialną w perspektywie 2021-2027 zostanie przeznaczane znacznie więcej środków, niż w perspektywie 2014-2020 (wówczas łącznie na OSI i ORSG Grudziądza – 78 mln zł, obecnie ZIT i OPPT - 30 mln euro)

W perspektywie 2014-2020 środki z Polityki Terytorialnej posłużyły na inwestycje w obszarach:

- termomodernizacja budynków
- użyteczności publicznej, budowa ścieżek rowerowych, mobilność miejska, wsparcie instytucji kultury, rewitalizacja, infrastruktura przedszkolna, infrastruktura w szkolnictwie zawodowym, działania społeczne, edukacja ogólna i przedszkolna, gospodarka wodno-ściekowa

Projekt w przedszkolu w Świeciu nad Osą – 170 531,25 zł (wkład UE)

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Obszary tematyczne przewidziane do wsparcia **w ramach ZIT Grudziądza** w perspektywie finansowej 2021-2027

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Obszary tematyczne przewidziane do wsparcia **w ramach OPPT Grudziądza** w perspektywie finansowej 2021-2027

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Przykładowe projekty ZIT Grudziądza

- **Rozbudowa układu drogowego w obrębie pętli autobusowej na Osiedlu Mieszkaniowym Mniszek**
- **Budowa ścieżki pieszo – rowerowej relacji Rozgarty – Sosnówka na terenie Gminy Grudziądz**
- **Zakup autobusów elektrycznych (4 szt.) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (4 ładowarki plug - in i 1 ładowarka szybka) oraz systemem liczenia pasażerów i kasownikami umożliwiającymi zakup biletów w formie bezgotówkowej dla całego taboru komunikacji miejskiej**
- **Budowa/przebudowa przedszkola w Gminie Rogóžno**
- **Modernizacja energetyczna budynków komunalnych w miejscowościach Skurgwy i Jamy**

Wyzwania i potrzeby rozwojowe Miasta i Powiatu – perspektywa

Przykładowe projekty OPPT Grudziądza

- Budowa ścieżki pieszo rowerowej wzdłuż drogi powiatowej nr 1397C Grudziądz -Dębieniec
- Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Gruta
- Dodatkowa oferta edukacyjna dla dzieci oraz wsparcie kompetencji kadry nauczycielskiej w szkołach podstawowych na terenie Miasta i Gminy Łasin
- Przebudowa miejsca rekreacji i sportu w miejscowości Bursztynowo
- Wspomaganie szkół podstawowych na terenie gminy Świecie nad Osą w rozwoju kompetencji kluczowych uczniów poprzez organizację innowacyjnych zajęć pozalekcyjnych

Pierwsze nabory w ramach Polityki Terytorialnej przewidziane są od maja do lipca 2023 roku

Inne kluczowe wyzwania dla Grudziądza i Powiatu Grudziądzkiego

- **Rozwój infrastruktury oraz realizacja zadań ukierunkowanych na zapewnienie wysokiej jakości życia ludności starszej – „polityka senioralna”**
- **Ograniczanie zużycia energii oraz transformacja energetyczna – działania na rzecz rozwoju OZE, termomodernizacje**
- **Rozwój lokalnej infrastruktury rozwoju społecznego**
- **Rozwój dróg rowerowych**
- **Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu**

Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

Finansowanie rozwoju Miasta i Powiatu

Środki będące w dyspozycji Samorządu Województwa nie mogą być postrzegane jako jedyne „zewnętrzne” źródło finansowania rozwoju. Należy pamiętać, że aż 60% środków z Polityki Spójności na perspektywę 2021-2027 pozostaje w dyspozycji Rządu RP (na programy krajowe)

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) – inwestycje w bezpieczeństwo energetyczne, rozwój oze, ochrona środowiska, bezpieczny i ekologiczny transport, ochrona zdrowia, rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kultury

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – inwestycje w projekty badawczo-rozwojowe, innowacyjne i zwiększające konkurencyjność gospodarki

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) – poprawa sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i usług zdrowotnych. Wsparcie dla rodziców w opiece nad dziećmi i dla osób ze szczególnymi potrzebami

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – dostęp do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego i rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo, kompetencje

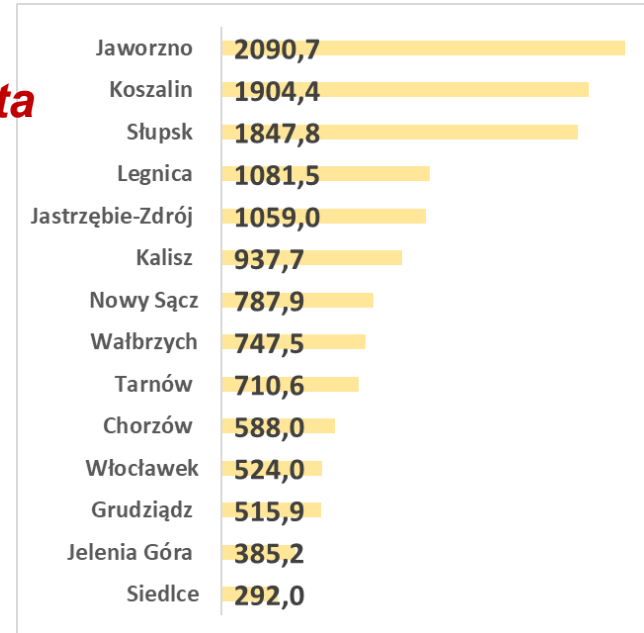
Działania Samorządu Województwa na rzecz rozwoju gospodarczego Grudziądza i powiatu grudziądzkiego

W jakim stopniu Rząd RP wspiera rozwój miast podobnej klasy

Zestawienie dotyczy wsparcia w ramach RFIL oraz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych w latach 2020-2022

Wsparcie w zł per capita

Ile projektów z miasta wsparto podczas pięciu edycji konkursów Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

